

SPIS TREŚCI

1.	Informacje ogólne o Republice Słowenii	3
1.1.	Informacje geograficzne	3
1.2.	Cechy charakterystyczne Republiki Słowenii	3
1.3.	Powszechne święta narodowe i dni wolne od pracy	3
1.4.	Telefony alarmowe i informacyjne	3
1.5.	Adresy polskich placówek dyplomatycznych	4
1.6.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	5
2.	Praca w Republice Słowenii	5
2.1.	Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Republice Słowenii	5
2.1.1.	Zasady dostępu obywateli Polski do słoweńskiego rynku pracy	5
2.1.2.	Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Republice Słowenii	5
2.2.	Sposoby poszukiwania pracy w Republice Słowenii	7
2.2.1.	Publiczne służby zatrudnienia	7
2.2.2.	Europejskie Służby Zatrudnienia EURES	7
2.2.3.	Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy	8
2.2.4.	Prasa	8
2.2.5.	Inne sposoby poszukiwania pracy	8
2.2.6.	Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)	8
2.2.7.	Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu	8
2.3.	Warunki pracy	8
2.3.1.	Rodzaje umów o pracę	8
2.3.2.	Czas pracy	10
2.3.3.	Urlop wypoczynkowy	11
2.3.4.	Wynagrodzenie za pracę	11
2.4.	Podatki	11
2.4.1.	Podatek dochodowy od osób fizycznych	11
2.4.2.	Podatek VAT	12
2.4.3.	Inne podatki i opłaty lokalne	12
2.5.	Zabezpieczenie społeczne	13
2.5.1.	Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania	13
2.5.1.1.	Emerytura	13
2.5.1.2.	Świadczenia na wypadek choroby	14

2.5.1.3.	Świadczenia na wypadek macierzyństwa	14
2.5.1.4.	Renta z tytułu niezdolności do pracy	14
2.5.1.5.	Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych	16
2.5.2.	Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania	16
2.5.2.1.	Świadczenia rodzinne	16
2.5.2.2.	Świadczenia z tytułu bezrobocia	18
2.6.	Staże	20
3.	Warunki życia	20
3.1.	Zakwaterowanie	20
3.2.	Prawo jazdy	20
3.3.	System edukacji	20
3.4.	Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych	22
3.6.	System opieki zdrowotnej	24
3.6.1.	Ogólne zasady dostępu do usług medycznych	24
3.6.2.	Ubezpieczenie zdrowotne	25
3.6.3.	Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych w Republice Słowenii	25

1. Informacje ogólne o Republice Słowenii

1.1. Informacje geograficzne

Republika Słowenii leży w Europie Środkowej. Graniczy z Austrią, Chorwacją, Węgrami i Włochami. Jej powierzchnia całkowita wynosi 20.273 km². Słowenia to w większości kraj wyżynny i górski.

Słowenia leży w strefie klimatu umiarkowanego z czterema porami roku, niemniej jednak ukształtowanie terenu sprawia, że można w Słowenii wyróżnić trzy odrębne strefy klimatyczne. Na północnym zachodzie dominuje klimat alpejski z silnymi wpływami znad Atlantyku i obfitymi opadami. Wybrzeże i duża część Primorskiej, aż do doliny Soczy posiada klimat śródziemnomorski z ciepłą słoneczną pogodą przez większą część roku i z łagodnymi zimami. Część wschodnia Słowenii ma klimat kontynentalny z gorącymi latami i mroźnymi zimami. Średnie temperatury: w styczniu 0°C, w czerwcu 21°C.

1.2. Cechy charakterystyczne Republiki Słowenii

Ustrój polityczny: demokracja parlamentarna

Liczba mieszkańców: 2.009.245

Stolica: Lublana

Inne duże miasta: Maribor, Celje, Kranj, Velenje, Koper, Novo Mesto

Język: słoweński, serbsko-chorwacki, w obszarze mniejszości – włoski i węgierski; niemiecki i angielski są dobrze znane i używane.

Mniejszości narodowe: Słoweńcy 83%, Chorwaci 1,81%, Serbowie 1,98%, Węgrzy 0,32%, Bośniacy 1,1%, pozostali 5,39%.

Religia: katolicy 57,8%, luteranie 5,39%, muzułmanie 2,4%, ateści 10,1%, pozostali 27,4%.

Jednostka monetarna: 1 Euro.

1.3. Powszechnie święta narodowe i dni wolne od pracy

- Nowy Rok – 1 i 2 stycznia (Novo leto),
- Dzień Kultury – 8 lutego (Slovenski kulturni praznik – prešernov dan),
- Poniedziałek Wielkanocny – marzec/kwiecień (Velikonočni ponedeljek),
- Narodowy Dzień Ruchu Oporu – 27 kwietnia (Dan upora proti okupatorju),
- Święto Pracy – 1 i 2 maja (Praznik dela),
- Dzień Narodowy – 25 czerwca (Dan državnosti),
- Wniebowstąpienie Najświętszej Marii Panny – 15 sierpnia (Marijino vnebovzetje),
- Dzień Reformacji – 31 października (Dan reformacije),
- Dzień Pamięci – 1 listopada (Dan spomina na mrtve),
- Święto Bożego Narodzenia – 25 grudnia (Božič),
- Dzień Niepodległości – 26 grudnia (Dan samostojnosti).

1.4. Telefony alarmowe i informacyjne

Policja: 113

Straż Pożarna: 112

Pogotowie: 112

Pomoc drogowa: 1987

Informacja krajowa: 1188

Informacja międzynarodowa: 1180

Lublańskie Lotnisko Brnik: (04) 206 19 81

Kierunkowy do Polski: 00-48

Kierunkowy do Słowenii: 00-386

Nocny numer interwencyjny w Departamencie Konsularnym i Polonii Ministerstwa Spraw Zagranicznych: 00 48 22 523 90 00

Numer w Departamencie Konsularnym i Polonii Ministerstwa Spraw Zagranicznych 00 48 22 523 94 44

1.5. Adresy polskich placówek dyplomatycznych

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Lublanie

Bežigrad 10, 1000 Ljubljana

Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny: Ekscelencja Piotr Kaszuba

Tel.: 0038/1/436-4712

Fax: 00386/1/436-2521

<http://www.lublana.polemb.net/>

e-mail: ambpol.si@siol.net

przyjęcia interesantów: poniedziałki, środy, piątki (poza dniami świątecznymi) w godz. 9.00-12.00

Wydział Ekonomiczno-Handlowy Ambasady RP w Lublanie

Cesta 27 aprila 37, 1000 Ljubljana

Tel/fax: 00386/1/ 426-14-48, 426-05-05

e-mail: pl-brh@pl-brh.si

Konsulat Honorowy RP w Nowej Goricy

Konsul honorowy Nedjan Brataševc

Vipavska 13, 5000 Nova Gorica

Tel. 00386/5/393-6410

Fax: 00386/5/393-6411

e-mail: kim.invest@siol.net, konzulatrp@siol.net

Konsulat Honorowy RP w Nowym Mieście

Konsul honorowy Miloš Kovačič

Grajska cesta 1, 8222 Otočec

Tel. 00386/7/307-5940

Fax: 00386/7/307-5459

e-mail: conpl.nm@siol.net

1.6. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.czar-slowenii.pl> – strona internetowa na temat Słowenii Katedry Slawistyki na Wydziale Filologiczno – Historycznym Uniwersytetu Gdańskiego

2. Praca w Republice Słowenii

2.1. Podejmowanie pracy przez obywateli Polski w Republice Słowenii

2.1.1. Zasady dostępu obywateli Polski do słoweńskiego rynku pracy

W Republice Słowenii nie stosuje się **żadnych ograniczeń** w dostępie do rynku pracy wobec obywateli Polski. Oznacza to, że mogą oni ubiegać się o pracę na tych samych zasadach, co obywatele Słowenii.

Od dnia 1 maja 2004 roku pobyt obywateli polskich w nowych krajach UE, który nie przekracza 90 dni, nie wymaga legalizacji. **W przypadku pobytu dłuższego niż 3 miesiące należy wystąpić do właściwych organów z wnioskiem o pozwolenie na pobyt.**

Istnieje obowiązek zgłoszenia pobytu na posterunku policji w ciągu trzech dni od daty wjazdu (dotyczy zarówno pobytu do, jak i ponad 3 miesiące – niezależnie od celu wjazdu).

Osoby zamierzające podjąć pracę nie są objęte systemem ubezpieczeń społecznych w okresie 3 miesięcy (zostają nim objęte po podjęciu zatrudnienia lub pobycie dłuższym niż 3 miesiące, o ile uzyskali pozwolenie na pobyt).

Więcej informacji z powyższego zakresu:

<http://www.lublana.polemb.net/> – strona internetowa ambasady polskiej w Słowenii

<http://www.mzz.gov.si/> – strona internetowa Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Słowenii

<http://www.mnz.gov.si/> – strona internetowa Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Słowenii

2.1.2. Prowadzenie własnej działalności gospodarczej w Republice Słowenii

Formy spółek, które przewiduje prawo słoweńskie: spółka komandytowa, spółka jawna, spółka akcyjna, spółka komandytowo- akcyjna, spółka cicha, spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka partnerska i spółka cywilna, osoba fizyczna prowadząca własną działalność gospodarczą.

Podstawowe czynności niezbędne do założenia własnej działalności gospodarczej:

1. Opracowanie umowy spółki – koszt zależy od rodzaju spółki i stopnia skomplikowania umowy.
2. Wynajęcie powierzchni i pomieszczeń: w zależności od lokalizacji, regionu Słowenii
Informacja o wolnych powierzchniach biurowych można znaleźć na portalu nieruchomości <http://nepremicnine.si21.com/>
3. Notarialne potwierdzenie umowy i podpisów, uzyskanie w razie potrzeby tłumaczenia poszczególnych dokumentów na język słoweński.
4. Otwarcie rachunku bankowego w banku komercyjnym – wykaz banków słoweńskich:
<http://www.bsi.si/en/banking-and-commercial-sector.asp?MapaId=668>
5. Uzyskanie rejestracji przedsiębiorstwa w odpowiednim sądzie. Wszystkie dokumenty wymagane do wpisu i złożone w sądzie muszą być oryginałami lub kopiami potwierdzonymi notarialnie. Muszą być oczywiście w języku słoweńskim lub przetłumaczone przez tłumacza przysięgłego.

Dokumenty w celu otwarcia oddziału muszą zostać załączone w oryginale wraz ze słoweńskim tłumaczeniem przez tłumacza przysięgłego. Koszty wpisu w rejestr handlowy ponosi podmiot wpisu. Koszty porad prawnych są wysokie i wynoszą 1500–2000 EUR w zależności od statusu przedsiębiorstwa.

Koszty notariusza to ok. 250 EUR, a tłumaczenie 1 strony przez tłumacza przysięgłego 25 EUR. Znaczek skarbowy na wpis spółki akcyjnej kosztuje 1200 EUR, spółki z o.o. 550 EUR, a oddziału 120 EUR.

Czas wpisu do rejestru jest w Słowenii bardzo długi i trwa min. 1,5 do 4 miesięcy.

Każda zmiana musi zostać wpisana do rejestru, co kosztuje 80 EUR i 40 EUR za każdą zmianę. Czas wprowadzania zmian waha się od 1 do 2 miesięcy.

Rejestr handlowy jest księgą publiczną. Dane znajdujące się w rejestrze handlowym są jawne i każdy ma prawo je przeglądać, przepisywać bądź żądać wypisu z rejestru handlowego.

Po rejestracji przedsiębiorstwo może uzyskać stempel, co pozwala na kontynuowanie procedur związanych z rozpoczęciem działalności gospodarczej.

6. Każdy wpis w rejestr handlowy publikowany jest w Dzienniku Ustaw. Koszty publikacji ponosi podmiot wpisu, które wynoszą ok. 200 EUR, w zależności od długości wpisu. Czas wpisu wynosi ok. 3 tygodni.
7. Ustawa o rejestrze handlowym nakłada na przedsiębiorstwa obowiązek uzyskania numeru statystycznego w okresie 5 dni od rejestracji w sądzie. W tym celu należy wypełnić formularz wymagający szczegółowego przedstawienia danych z zakresu kapitału, prowadzonej działalności, siedziby itp. oraz przedłożyć kopię rejestracji. Następnie przedsiębiorstwo uzyskuje numer identyfikacyjny, bez którego nie może rozpocząć działalności i ma go obowiązek używać w transferze danych przy prowadzeniu działalności (rachunki, pisma itp.). Niestosowanie się do tego wymogu karane jest grzywną w wysokości ok. 100 EUR. Rejestracja w GUS jest bezpłatna. Po uzyskaniu nr identyfikacyjnego GUS przesyła informację o zarejestrowaniu przedsiębiorstwa do Izby Gospodarczej w Słowenii, w której członkostwo jest obowiązkowe.

Przedsiębiorstwo musi zarejestrować się w odpowiednim dla jego siedziby urzędzie podatkowym w okresie 8 dni od rejestracji w sądzie. W celu uzyskania NIP (davčne stevilke) przedsiębiorstwo musi wypełnić odpowiednie formularze zawierające co najmniej:

- dane, nazwę i dokładny adres firmy, łącznie z numerami telefonów i faxów,
- liczbę i lokalizację oddziałów,
- adresy miejsc (w Słowenii i za granicą), gdzie przechowywana będzie dokumentacja finansowa,
- informacje o założycielach, włącznie z ich numerami podatkowymi, danymi osobowymi (nazwiska, data urodzin, status, adres stały i tymczasowy), liczbą i numerami rachunków bankowych i informacjami o zatrudnieniu,
- dane dotyczące kapitału zainwestowanego w kraju i zagranicą, włączając nazwę i miejsce oraz rodzaj inwestycji i początkowy kapitał inwestycyjny,
- dane osób odpowiedzialnych, wraz z nr identyfikacyjnym (np. PESEL),
- numer identyfikacyjny przydzielony przez Urząd Statystyczny,

- wykaz działalności w oparciu o EKD,
- wykaz kont w walucie krajowej i walutach zagranicznych, jakie przedsiębiorstwo posiada,
- numery podatkowe i wykaz kont w walucie krajowej i zagranicznej osób fizycznych lub prawnych związanych z przedsiębiorstwem,
- wykaz pracowników na dzień rejestracji, wraz z ich numerami podatkowymi i dzień wypłaty wynagrodzeń,
- dane, nazwę i adres osoby prowadzącej księgi rachunkowe.

8. Otwarcie rachunku w Funduszu Emerytalnym – rejestracja pozwala na uzyskanie numeru ubezpieczenia socjalnego i konta, na które przekazywane są miesięczne wpłaty na ubezpieczenia.

Przedsiębiorstwo ma obowiązek zgłaszania do Funduszu każdego nowoprzyjętego pracownika.

9. Uzyskanie licencji i zgody – jeśli jest wymagana.

Osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą posługuje się swoim osobistym numerem podatkowym, do urzędu podatkowego zgłasza rejestrację działalności. Opłata za wpis wynosi 25 EUR

Wszystkie informacje dostępne są na stronie internetowej: <http://www.lublana.polemb.net>.

2.2. Sposoby poszukiwania pracy w Republice Słowenii

2.2.1. Publiczne służby zatrudnienia

Urząd ds. Zatrudnienia realizuje programy aktywnej polityki zatrudnienia oraz pomaga bezrobotnym w poszukiwaniu odpowiedniej pracy. Każde miejsce pracy podlega zgłoszeniu do Urzędu, który informacje umieszcza na swojej tablicy ogłoszeń oraz – na wniosek zainteresowanych – na swojej stronie internetowej oraz w największych dziennikach w specjalnych dodatkach (DELO, DNEVNIK, VECER, Slovenija, Primorske novice, Gorenjski glas, Dolenjski glas): <http://www.delo.si>, <http://www.dnevik.si>, <http://www.czp-vecer.si>, <http://www.arctur.si>

Poza tym Urząd ds. Zatrudnienia umożliwia przesłanie drogą elektroniczną CV (wypełnienie formularza on-line) do swojej bazy dostępnej dla potencjalnych pracodawców.

2.2.2. Europejskie Służby Zatrudnienia EURES

Możliwe jest również znalezienie pracy w ramach programu EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia). W tym celu należy skontaktować się z lokalnym doradcą EURES.

Kontakt do doradców EURES z Republiki Słowenii znajdziesz na stronie internetowej EURES: <http://eures.europa.eu> (menu: doradcy EURES).

2.2.3. Niepubliczne agencje pośrednictwa pracy

Brak informacji.

2.2.4. Prasa

Większość ofert pracy publikowanych jest w następujących głównych gazetach w Słowenii: „Delo – delova borza dela”, „Dnevnik”, „Večer”, „Primorske novice”, „Gorenjski glas” i „Dolenjski glas”.

2.2.5. Inne sposoby poszukiwania pracy

Ofert pracy można również poszukiwać w portalu kadrowym: <http://www.svetlakariera.com> (wyłącznie w języku słoweńskim) i na innych portalach internetowych.

2.2.6. Ubieganie się o pracę (wymagane dokumenty – CV, list motywacyjny i inne)

Aplikacja o pracę jest zazwyczaj pisana ręcznie lub na komputerze i stanowi podsumowanie doświadczenia w pracy, umiejętności, stopnia znajomości języków obcych, zainteresowań, cech osobistych oraz ambicji danej osoby. Zazwyczaj liczy ona jedną lub dwie strony. Aplikacja musi być krótka, jasna i zwięzła. Należy uwzględnić wymagania dotyczące danego stanowiska oraz życzenia pracodawcy.

Aplikacje o pracę zazwyczaj zawierają:

- nazwisko, adres, numer telefonu kandydata oraz datę;
- nazwę i adres przedsiębiorstwa;
- temat: podanie o pracę;
- zwrot wprowadzający (Szanowny Panie, itp.);
- główna część – prezentacja umiejętności, zdolności, doświadczenia zawodowego, kwalifikacji oraz cech osobistych;
- zakończenie – podziękowania, prośba o kontakt, oferta przybycia na rozmowę kwalifikacyjną.

Do aplikacji należy załączyć potwierdzenia kwalifikacji. W Słowenii nie jest zwyczajem załączanie fotografii lub referencji, jednak coraz powszechniejsze staje się załączanie życiorysu.

2.2.7. Adresy stron internetowych zawierających więcej informacji z powyższego zakresu

<http://www.ess.gov.si> – Urząd Pracy

2.3. Warunki pracy

2.3.1. Rodzaje umów o pracę

Umowa o pracę jest obowiązkowa i musi zostać zawarta w formie pisemnej. Pracownik może zostać zatrudniony na czas określony lub nieokreślony, w pełnym lub niepełnym wymiarze godzin. Okres próbny – jeżeli takowy jest przewidywany – musi zostać określony w umowie. Pracodawca ma obowiązek zgłoszenia pracownika do systemu ubezpieczeń (zdrowotne, emerytalne, inwalidzkie).

Umowa o pracę musi zawierać następujące elementy:

- informacje o stronach umowy (pracodawca i pracownik) ze wskazaniem ich siedziby/miejsca zamieszkania,

- termin rozpoczęcia pracy,
- nazwę miejsca pracy lub dane wraz z krótkim opisem rodzaju pracy, której dotyczy podpisywana umowa,
- miejsce wykonywania pracy (jeżeli miejsce nie zostało określone uważa się, iż pracownik będzie pracował w siedzibie pracodawcy),
- czas trwania stosunku pracy i informację o wykorzystaniu urlopu, jeżeli umowa jest podpisana na czas określony,
- określenie, czy jest to umowa w pełnym/niepełnym wymiarze czasu pracy,
- określenie o dziennym lub tygodniowym regularnym czasie pracy i jego rozplanowaniu (zmiany, praca w dni wolne),
- określenie podstawowej płacy w euro (EUR), należnej pracownikowi za pracę na podstawie umowy o pracę oraz informację o pozostałych dodatkach,
- określenie pozostałych składników wynagrodzenia, okresu płatności, dnia płatności i sposobu wypłaty wynagrodzenia,
- określenie wymiaru urlopu rocznego i sposobu jego wykorzystania,
- długość terminów wypowiedzenia
- wykaz umów zbiorowych lub innych przepisów określających warunki pracy pracownika oraz pozostałe prawa i obowiązki.

Pracodawca ma obowiązek zgłoszenia faktu zatrudnienia pracownika, w ciągu 8 dni od podjęcia przez niego zatrudnienia.

Niestandardowe rodzaje zatrudnienia

Umowa o pracę na czas określony może być zawarta w przypadku, gdy zachodzą następujące okoliczności:

- wykonywanie pracy ze swej natury trwa przez ustalony okres,
- zastępstwo dla czasowo nieobecnego pracownika,
- czasowo zwiększona ilość pracy,
- wykonywanie pracy sezonowej,
- wykonywanie robót publicznych i włączenie do działań dotyczących polityki aktywnego zatrudniania,
- przygotowywanie lub realizacja pracy zorganizowanej w formie projektu,
- praca wymagana w sytuacji wprowadzania nowych programów lub technologii,
- urzędnicy zatrudniani w drodze wyboru lub powołania.

Umowa o pracę lub stosunek zatrudnienia na czas określony jest zawierany na podstawie umowy na czas określony. Zazwyczaj ulega ona rozwiązaniu w ustalonym terminie.

Umowa udostępnienia (oddelegowania)

Umowa o pracę może zostać zawarta pomiędzy pracodawcą a pracownikiem, a także pracodawcą, który udostępnia pracowników innemu użytkownikowi. Pracodawca, który jest w stanie udostępniać pracowników na rzecz innego pracodawcy (użytkownika) na mocy umowy udostępnienia

(oddelegowania) zawiera umowę o pracę z tymi pracownikami. Pracodawca nie może wysyłać swoich pracowników do pracy dla innego użytkownika w przypadkach, w których wiązałoby się to z zastąpieniem strajkujących pracowników w siedzibie użytkownika, w przypadkach, w których użytkownik wręczył wypowiedzenia umów o pracę znacznej liczbie swoich pracowników w ciągu poprzednich 12 miesięcy, a także w przypadkach związanych ze stanowiskami pracy, w których pracownicy byłiby narażeni na znaczne niebezpieczeństwa.

Umowa o pracę na wykonywanie robót publicznych

Umowa o pracę na wykonywanie robót publicznych stanowi umowę szczególną. Osoba bezrobotna zaproszona do udziału w robotach publicznych zawiera umowę o pracę z pracodawcą wykonującym roboty publiczne.

Umowa o pracę w niepełnym wymiarze godzin

Umowę o pracę można zawrzeć także w zakresie czasu pracy krótszego niż pełny wymiar czasu pracy. Pracownik, który zawarł umowę o pracę na krótszy czas pracy ma prawa i obowiązki umowne, jak i pozostałe, proporcjonalne do czasu, na jaki zawarł stosunek pracy. Pracownik ma prawo do minimalnej ilości urlopu oraz prawo do uczestnictwa w zarządzaniu. O ile inaczej nie stwierdzono w umowie o pracę, pracodawca nie może nałożyć na pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze godzin pracy powyżej uzgodnionego czasu pracy, z wyjątkiem wyjątkowych okoliczności. Pracownik może także zawrzeć umowę o pracę w niepełnym wymiarze godzin z więcej niż jednym pracodawcą.

Umowa o pracę na wykonywanie pracy w domu

Umowę o pracę można także zawrzeć na wykonywanie pracy w domu. Za pracę w domu uznaje się pracę, którą pracownik wykonuje we własnym domu lub w wybranym przez siebie lokalu, znajdującym się poza pomieszczeniami, w których pracodawca prowadzi swoją działalność.

Umowa o pracę z menedżerem

W przypadku gdy menedżerowie zawierają umowy o pracę, strony mogą odmiennie uregulować prawa, obowiązki i zakresy odpowiedzialności wynikające ze stosunku zatrudnienia w odniesieniu do:

- warunków i ograniczeń związanych ze stosunkiem zatrudnienia na czas określony,
- czasu pracy,
- zapewniania czasów przerw i wypoczynku,
- wynagrodzenia za pracę,
- zasad dyscyplinarnych, oraz
- rozwiązania umowy o pracę.

2.3.2. Czas pracy

Czas pracy wynosi maksymalnie **40 godzin tygodniowo** włącznie, w większości przedsiębiorstw, z półgodzinną płatną przerwą na posiłek w ciągu dnia. Godziny pracy mogą być maksymalnie zwiększone o 10 godzin tygodniowo (średnio w ciągu roku). Liczba godzin nadliczbowych może być nawet większa, jeżeli przedsiębiorstwo np. zwiększa produkcję w celu realizacji kontraktu. Standardowe godziny pracy: 8.00–16.00. Godziny pracy mogą być krótsze (nie krótsze niż 36 godzin) w przypadku, gdy praca związana jest ze zwiększonym ryzykiem utraty zdrowia

2.3.3. Urlop wypoczynkowy

Pracownicy mają prawo do urlopu, w wymiarze przynajmniej 4 tygodni po przepracowaniu roku. Dalsze kryteria są wyszczególnione w układach zbiorowych i wewnętrznych regulacjach przedsiębiorstwa. Pracownicy, których stanowisko pracy jest szczególnie wymagające lub którzy przekroczyli wiek 50 lat, mają prawo do dłuższych urlopów. Prawo do urlopu wypoczynkowego nabywa się po 6 miesiącach ciągłego zatrudnienia. Więcej informacji na stronie internetowej Ministerstwa Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej <http://www.mddsz.gov.si>.

2.3.4. Wynagrodzenie za pracę

Minimalną płacę określa układ zbiorowy zgodnie z kwalifikacjami pracownika. Rząd określa wysokość minimalnej płacy dwa razy w roku.

Pracownicy mają także prawo do zapłaty za uczestnictwo w programach edukacyjnych lub kursach, które służą przedsiębiorstwu, wynagrodzenia w czasie trwania urlopu, w przypadku choroby, podczas urlopów macierzyńskich i wychowawczych (zarówno kobiety jak i mężczyźni – na okres jednego roku) i w przypadku spraw osobistych (np. małżeństwo, śmierć w rodzinie itp.)

2.4. Podatki

System podatkowy Słowenii składa się z trzech podstawowych kategorii podatków: podatki bezpośrednie od dochodów, podatki bezpośrednie od własności, podatki pośrednie. Wszystkie ww. podatki pobierane są przez Urząd Podatkowy Słowenii, z wyjątkiem ceł, akcyzy i VAT przy imporcie, które zbierane są przez Urząd Celny Słowenii.

2.4.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych

Podstawę opodatkowania stanowi dochód danej osoby, pomniejszony o odliczenia i ulgi.

W prawie słoweńskim rozróżnia się 6 kategorii dochodów: dochody ze stosunku pracy, emerytury i inne dochody, dochód z prowadzonej działalności gospodarczej czy profesjonalnej, dochód z rolnictwa, dochody z własności, dochody z tytułu posiadania praw własności i dochody kapitałowe.

Dochód podlegający opodatkowaniu kumulowany jest w skali rocznej i opodatkowany wg określonych przez ustawę stawek progresywnych. Zwolnienia i ulgi podatkowe odlicza się od kwoty podatku do zapłacenia, obowiązkowe ubezpieczenie socjalne wliczane jest w koszty. W Słowenii obowiązuje sześć przedziałów podatkowych: **17%, 35%, 37%, 40%, 45% i 50%**. Wpłacone zaliczki na podatek także sumowane są na koniec okresu. W przypadku różnicy między podatkiem należnym i zapłaconym następuje zwrot lub dopłata różnicy. Zaliczki na podatek dochodowy pobierane z tytułu wykonywania prac zleconych, świadczenia usług, z tytułu pozostałych przychodów m. in. nagród, przychody od własności i przychody z tytułu posiadania praw własności opodatkowane są w wysokości 25%. Zaliczka na podatek dochodowy z tytułu dochodów kapitałowych wynosi 30%.

Każda osoba fizyczna traktowana jest jako samodzielny podatnik. Nie ma możliwości wspólnego rozliczania małżonków czy członków rodziny. Rok podatkowy jest równy rokowi kalendarzowemu.

Zaliczki na poczet podatku wpłacane są cały rok. Jeżeli pracodawca ma swoją siedzibę w Słowenii, przedpłat dokonuje on, w imieniu pracownika. W przypadku gdy osoba prywatna prowadzi działalność gospodarczą, bądź wykonuje samodzielnie pracę artystyczną, zobowiązana jest do wpłacania zaliczek samodzielnie: miesięcznie, kwartalnie bądź 2 razy w roku.

Roczne zeznanie podatkowe podatnik ma obowiązek wypełnić, podpisać i przesłać do urzędu podatkowego do 31 marca po zakończeniu minionego roku podatkowego. Podatnik dostarcza wszelkich informacji o uzyskanych przychodach, wielkościach wpłaconych zaliczek na podatek dochodowy, wpłatach na ubezpieczenie socjalne, zwolnieniach i kredytach. Zobowiązanie podatkowe każdego podatnika wyliczane jest przez Urząd Podatkowy, który ma obowiązek do 31 października pisemnie obwieścić o konieczności dopłaty lub przekazać zwrot podatku na konto podatnika. Brakujący podatek musi być zapłacony w ciągu 30 dni od otrzymania zawiadomienia.

Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą bądź otrzymujący honoraria autorskie, zobowiązane są do wypełnienia zeznania podatkowego do 28 lutego po upływie roku podatkowego. Wszyscy podatnicy zobowiązani są przez pięć lat przechowywać dokumenty potwierdzające dochody i źródła ich uzyskania. Początek okresu przechowywania liczy się od otrzymania nakazu dopłaty lub zwrotu z Urzędu Podatkowego Słowenii.

2.4.2. Podatek VAT

Podatek VAT jest ogólnie obowiązującym podatkiem na transakcje towarowe i usługi na terytorium Słowenii oraz na dobra importowane na obszar celny Słowenii. Podatek VAT jest także naliczany w przypadku przeniesienia praw własności w obrocie nowymi budynkami.

Podatek VAT płaci się w obrocie towarami lub usługami (1), które wykonywane są przez płatnika (2), w ramach jego działalności (3), na terytorium Republiki Słowenii, (4) odpłatnie (5).

Podstawowa stawka podatku VAT wynosi 20%.

Preferencyjna stawka VAT wynosi 8,5% i płaci się ją w obrocie towarów i usług oraz w imporcie.

2.4.3. Inne podatki i opłaty lokalne

Podatek od wynagrodzeń

Podatnikiem jest pracodawca, który zobowiązany jest także do wpłat na ubezpieczenie społeczne i który zatrudnia pracowników na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony. Podatek płaci się od każdej płacy brutto, w skali progresywnej.

Jedynymi przedsiębiorstwami zwolnionymi z podatku są przedsiębiorstwa zatrudniające inwalidów, jeżeli ich udział w liczbie pracowników ogółem osiąga min. 40%.

Płatnicy są zobowiązani do zapłacenia podatku w ciągu 6 dni od wypłaty wynagrodzeń.

Podatek motoryzacyjny

Podatek ten płacą wszyscy posiadacze pojazdów dopuszczonych do ruchu w Słowenii, a stawki są zależne od przeznaczenia, pojemności i rodzaju pojazdu. Z podatku zwolnione są pojazdy napędzane wyłącznie energią elektryczną oraz pojazdy do specjalnego przeznaczenia.

Podatek dochodowy od osób prawnych

Dochodem podlegającym opodatkowaniu jest nadwyżka przychodów (wpływów) nad kosztami ich uzyskania. Stawka opodatkowania wynosi 25% podstawy opodatkowania i 10% w specjalnych strefach ekonomicznych.

Stopa amortyzacji jest stosunkowo wysoka na budynki (5%) oraz wyposażenie i maszyny (33%). Ulgi z tytułu inwestycji stosowane są w zależności od skali operacji np. 40% odliczenia od podstawy opodatkowania w roku inwestycji i możliwości 10% nieopodatkowanej rezerwy na planowane przedsięwzięcia inwestycyjne.

Dywidendy

Przedsiębiorstwo wypłacające dywidendy zatrzymuje podatek w wysokości 25% od wartości każdej rozdystrybuowanej dywidendy w przypadku obywatela Słowenii i 15% w przypadku dywidend wypłacanych za granicę. W przypadku wcześniejszego opodatkowania podatkiem od osób prawnych ww. nie stosuje się, gdy dywidendy wypłacane są słoweńskim podmiotom prawnym.

Podatek od własności

Podatek od własności stosuje się do mieszkań, domków letniskowych i łodzi. Podatek w przypadku łodzi zależy od jej wartości, przeznaczenia i długości. W przypadku budynków i mieszkań stosuje się szereg zwolnień np. z podatku zwolnione są budynki o przeznaczeniu rolniczym i przemysłowym, pomniki i budynki o wartościach kulturowych oraz małe zakłady rzemieślnicze.

Więcej informacji: <http://www.mf.gov.si/angl/index.htm> – Ministerstwo Finansów.

2.5. Zabezpieczenie społeczne

2.5.1. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych – beneficjenci i warunki uzyskania

Składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne płacą pracownicy i pracodawca. Pracodawca odlicza pracownikowi jego część składki od płacy i obydwie przelewa co miesiąc na konta odpowiednich funduszy. Osoby samozatrudnione (prowadzące działalność gospodarczą) muszą same płacić całą składkę. Obowiązkowe ubezpieczenie społeczne dotyczy całego społeczeństwa i obejmuje cztery fundusze: emerytalny i rentowy, zdrowotny, bezrobocia i macierzyński.

Obowiązkowe składki pracodawców wynoszą 15,9% płacy, a obowiązkowe składki pracownika 22,1%. Podstawą naliczania składki jest płaca brutto łącznie z wszystkimi dodatkami.

2.5.1.1. Emerytura

Osobami ubezpieczonymi są: osoby zatrudnione w Republice Słowenii, obywatele Republiki Słowenii zatrudnieni przez pracodawców zagranicznych, osoby pracujące na zasadach samozatrudnienia, rolnicy, praktykanci/stażyści, sportowcy i szachiści zawodowi, osoby otrzymujące zasiłki dla bezrobotnych, rodzice uprawnieni do wynagrodzenia dla osób na urlopie rodzicielskim oraz więźniowie.

Osoby ubezpieczone są uprawnione do emerytury:

- w wieku 58 lat: 40 lat okresu dającego uprawnienia emerytalne w przypadku mężczyzn oraz 38 lat dla kobiet;
- w wieku 63 lat (mężczyźni) oraz 61 lat (kobiety): 20 lat okresu dającego uprawnienia emerytalne;
- w wieku 65 lat (mężczyźni) oraz 63 lata (kobiety): 15 lat okresu dającego uprawnienia emerytalne.

Minimalne wymagania do uzyskania emerytury przez kobiety w 2007 roku:

- wiek 55 lat i 8 miesięcy i całkowity okres składkowy 36 lat i 6 miesięcy
- wiek 60 lat i 8 miesięcy i całkowity okres składkowy min. 20 lat
- wiek 62 lata i 8 miesięcy i całkowity okres składkowy min. 15 lat.

Przydatny adres:

Instytut Ubezpieczeń Emerytalnych i Rentowych Republiki Słowenii, Kolodvorska 15, 1000 Ljubljana, tel.: 0386 1 474 51 00.

Przydatna strona internetowa:

<http://www.zpiz.si>

2.5.1.2. Świadczenia na wypadek choroby

W wypadku choroby potwierdzonej zaświadczeniem lekarskim pracownikowi przysługuje zasiłek chorobowy.

2.5.1.3. Świadczenia na wypadek macierzyństwa

Świadczenia macierzyńskie są uregulowane zarówno dla okresu przed, jak i po urodzeniu dziecka.

Przed narodzeniem dziecka, świadczenia macierzyńskie podlegają przepisom Ustawy o ochronie zdrowia i ubezpieczeniach zdrowotnych. W ramach obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego. Ustawa ta reguluje prawo do opłacenia usług medycznych oraz prawo do rekompensaty z tytułu utraty wynagrodzenia w przypadku czasowej niezdolności do pracy. Ustawa o opiece rodzicielskiej i zasiłkach rodzinnych reguluje prawo do wynagrodzenia za urlop rodzicielski w okresie na 28 dni przed narodzinami dziecka.

Po urodzeniu, świadczenia macierzyńskie są regulowane przez Ustawę o opiece rodzicielskiej i zasiłkach rodzinnych, która reguluje prawo do wynagrodzenia za urlop macierzyński. Prawo do wynagrodzenia za urlop macierzyński obejmuje z kolei prawa do dodatku macierzyńskiego, dodatku ojcowskiego, dodatku na opiekę i ochronę dziecka oraz dodatku dla rodziców adopcyjnych.

Zgodnie z Ustawą o opiece rodzicielskiej i zasiłkach rodzinnych, ubezpieczona kobieta (przyszła matka) zobowiązana jest wziąć urlop macierzyński na 28 dni przed spodziewaną datą porodu. Urlop macierzyński trwa 105 dni. W okresie urlopu macierzyńskiego, ubezpieczona jest już uprawniona do wynagrodzenia za czas urlopu macierzyńskiego. Dodatek ten jest wypłacany z ubezpieczenia rodzicielskiego. Ojcowie również posiadają prawo do urlopu macierzyńskiego w wysokości 90 dni.

Przydatny adres:

Słoweńskie Stowarzyszenie Lokalnych Ośrodków Pracy

Samova 9

1000 Ljubljana,

tel.: 0386 1 436 68 58

<http://www.gov.si/csd>

2.5.1.4. Renta z tytułu niezdolności do pracy

Według Ustawy o ubezpieczeniach emerytalnych i rentowych, osoba jest uprawniona do świadczenia z ubezpieczenia rentowego, jeżeli doświadczyła zmian zdrowotnych, nieodwracalnych w drodze terapii lub rehabilitacji medycznej, a także jeżeli stwierdzono, że osoba ta ma mniejsze prawdopodobieństwo zagwarantowania jej zatrudnienia, utrzymania zatrudnienia lub osiągnięcia rozwoju zawodowego.

Inwalidztwo dzieli się na trzy kategorie:

Kategoria 1: jeżeli ubezpieczony utracił zdolność do podejmowania zorganizowanej pracy zarobkowej lub, w przypadku niepełnosprawności zawodowej, jeżeli stracił pozostałą zdolność do pracy;

Kategoria 2: jeżeli zdolność osoby ubezpieczonej do pracy w zawodzie wyuczonym została zmniejszona o 50% lub więcej;

Kategoria 3: jeżeli osoba ubezpieczona, po przejściu rehabilitacji zawodowej lub bez, straciła zdolność do pracy w pełnym wymiarze godzin, natomiast jest zdolna do podjęcia pewnej pracy na pół etatu lub, jeżeli zdolność osoby ubezpieczonej do pracy wyuczonej uległa zmniejszeniu o mniej niż 50%, lub, jeżeli może ona w dalszym ciągu pracować w swoim zawodzie na pełny etat, jednak straciła zdolność do pracy na stanowisku, na jakim pracowała przed utratą sprawności.

Osoby ubezpieczone podlegające obowiązkowemu ubezpieczeniu rentowemu i inwalidzkemu obejmują: osoby zatrudnione w Republice Słowenii, obywatele republiki Słowenii zatrudnianych przez zagranicznych pracodawców, osoby pracujące na zasadach samozatrudnienia, rolników, praktykantów/stażystów, sportowców i szachistów zawodowych beneficjentów zasiłków dla bezrobotnych, rodziców uprawnionych do rekompensaty zarobków w okresie urlopu macierzyńskiego oraz więźniów.

Do renty z tytułu niezdolności do pracy uprawnione są następujące osoby:

- osoby ubezpieczone, których niepełnosprawność mieści się w Kategorii 1;
- osoby ubezpieczone, których niepełnosprawność mieści się w Kategorii 2, a które nie są w stanie podjąć innej stosownej pracy bez rehabilitacji zawodowej, do której nie są uprawnione, ponieważ przekraczają wiek 50 lat;
- osoby ubezpieczone, których inwalidztwo mieści się w Kategorii 2 lub 3, a które nie są uprawnione do dostatecznej pracy lub do przeniesienia do innej pracy, ponieważ osiągnęły wiek 63 lat (mężczyźni) lub 61 lat (kobiety).

Osoba ubezpieczona kwalifikuje się do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli inwalidztwo jest skutkiem:

- wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, niezależnie od wieku emerytalnego;
- choroby lub wypadku niezwiązanego z zatrudnieniem, pod warunkiem, że osiągnęła określony prawnie wiek emerytalny przed wystąpieniem niepełnosprawności.

Jeżeli niepełnosprawność, z tytułu której osoba ubezpieczona jest uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy, jest częściowo skutkiem wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, a częściowo skutkiem choroby lub wypadku niezwiązanego z zatrudnieniem, renta jest obliczana w ten sam sposób, jak emerytura z tytułu wieku, która obejmuje proporcjonalną część renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej oraz proporcjonalną część renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby niezawodowej lub takiego wypadku. Proporcjonalne części dla obliczenia renty z tytułu niezdolności do pracy zgodnie z powyższymi zasadami, są obliczane na podstawie oceny tego, jaka część ogólnej niepełnosprawności miała związek z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową, a jaka z niezawodową chorobą lub wypadkiem.

Uprawnienia do pracy w niepełnym wymiarze godzin i częściowa renta z tytułu niezdolności do pracy

Osoba ubezpieczona, której niepełnosprawność mieści się w Kategorii 3 i która nie jest w stanie pracować w pełnym wymiarze godzin z lub bez wcześniejszej rehabilitacji zawodowej jest uprawniona do:

- wykonywania pracy w niepełnym wymiarze godzin; oraz

- otrzymywania częściowej renty z tytułu niezdolności do pracy.

Częściowa renta z tytułu niezdolności do pracy jest obliczana jako odsetek renty z tytułu niezdolności do pracy stanowiący ekwiwalent za skrócony okres pracy w pełnym wymiarze godzin, do jakiej osoba ubezpieczona byłaby uprawniona w momencie powstania niepełnosprawności. Renta obliczana w ten sposób jest pomniejszana o 30%, jeżeli osoba ubezpieczona rozwiąże stosunek pracy na własne żądanie lub ze swojej winy.

2.5.1.5. Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Ubezpieczenia od wypadków przy pracy i chorób zawodowych w Słowenii są uregulowane w następujący sposób:

- ustawą o ochronie zdrowia i ubezpieczeniach zdrowotnych, jeżeli wypadek przy pracy lub choroba zawodowa skutkuje tymczasową niezdolnością do pracy. W ramach obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego, ustawa ta reguluje prawo do zapłaty za usługi medyczne (świadczenia w naturze) oraz do świadczeń pieniężnych z tytułu czasowej niezdolności do pracy;
- ustawą o ubezpieczeniach rentowych i inwalidzkich, jeżeli wypadek przy pracy skutkuje trwałą niezdolnością do pracy. Ustawa ta reguluje prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy (świadczenia pieniężne) oraz prawo do rehabilitacji zawodowej.

Patrz również punkt 2.5.1.4.

2.5.2. Inne świadczenia socjalne – beneficjenci i warunki uzyskania

2.5.2.1. Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne są świadczeniami pieniężnymi, obejmującymi:

- dodatek rodzicielski,
- dotację z tytułu narodzin dziecka,
- świadczenie na dziecko,
- dodatek dla rodzin wielodzietnych,
- dodatek na opiekę nad dzieckiem,
- płatność częściową z tytułu utraty dochodu.

Dodatek rodzicielski

Dodatek rodzicielski jest świadczeniem pieniężnym przyznawanym rodzicom, którzy nie są uprawnieni do rekompensaty wynagrodzeń za okres urlopu rodzicielskiego w momencie narodzin dziecka. Dodatek rodzicielski wynosi 175,15 EUR miesięcznie. Do dodatku rodzicielskiego jest uprawniona matka będąca stałą obywatelką Republiki Słowenii, której dziecko jest obywatelem Republiki Słowenii.

Ojciec jest uprawniony do dodatku rodzicielskiego na tych samych warunkach, jak matka, jeżeli matka umrze, porzuci dziecko lub niezależny lekarz orzeknie jej czasową lub trwałą niezdolność do niezależnego życia i pracy.

Dodatek rodzicielski jest wypłacany przez okres 365 dni od daty narodzin dziecka. Ojciec lub osoba trzecia jest uprawniony do takiego samego okresu wypłacania dodatku rodzicielskiego jak matka, lecz po odliczeniu dni, w których dodatek ten pobrała już matka.

Dotacja z tytułu narodzin dziecka

Dotacja z tytułu narodzin dziecka jest jednorazowym świadczeniem pieniężnym, przyznawanym na nabycie wyprawki dla dziecka. Wynosi ona 250,26 EUR. Oprócz świadczenia pieniężnego, wyprawka jest także dostępna jako „pakiet” o odpowiadającej mu wartości. Wszystkie dzieci, których matki i ojcowie są na stałe zamieszkali w Republice Słowenii, są uprawnione do dotacji narodzinowej.

Świadczenie na dziecko

Świadczenie na dziecko jest przyznawane jako dodatkowe świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania, wychowania i edukacji, w przypadku, gdy dochód na członka rodziny jest niższy obniż 99% średniej płacy w Republice Słowenii. Jedno z rodziców lub osoba trzecia jest uprawniona do świadczenia na dziecko, jeżeli jest na stałe zamieszkała w Republice Słowenii, jeżeli dziecko jest obywatelem Republiki Słowenii lub dziecko to nie jest obywatelem – na zasadzie wzajemności, lub też dziecko – jeżeli skończyło 18 lat, nie mieszka z rodzicami i spełnia określone wymagania prawne, a Ośrodek Pomocy Społecznej wyrazi na to zgodę.

Prawo do otrzymywania świadczenia przyznawane jest na okres jednego roku. Wniosek na następny rok należy złożyć w ostatnim miesiącu trwania uprawnienia.

Jeżeli przynajmniej jedno z rodziców jest zatrudnione przez pracodawcę mającego siedzibę w Republice Słowenii, jest uprawnione do świadczenia na dziecko, nawet w przypadku, gdy dziecko nie zamieszkuje w Republice Słowenii, jeżeli:

- dziecko jest obywatelem Republiki Słowenii i nie ma prawa do jakiegokolwiek świadczenia dziecięcego w państwie, w którym zamieszkuje;
- dziecko nie jest obywatelem Republiki Słowenii, lecz prawo do świadczenia na dziecko jest zagwarantowane w konwencji międzynarodowej.

Prawo dziecka do świadczeń ma zastosowanie do czasu osiągnięcia przez dziecko 18 roku życia, a w czasie, w którym dziecko kontynuuje edukację – tj. przez okres, w jakim dziecko pozostaje uczniem szkoły podstawowej, szkoły średniej lub studentem studiów magisterskich/licencjackich na uniwersytecie lub praktykantem/stażystą, pod warunkiem, że ma mniej niż 26 lat. Prawo dziecka do świadczeń obowiązuje przez okres jednego roku.

Dodatek dla rodzin wielodzietnych

Dodatek dla rodzin wielodzietnych jest świadczeniem rocznym przyznawanym rodzinom posiadającym troje lub więcej dzieci spełniających pewne kryteria. Wynosi on 350,73 EUR dla rodzin z trojgiem dzieci, oraz 427,72 EUR dla rodzin z większą ilością dzieci i jest płatny raz do roku. Jednemu z rodziców przysługuje dodatek dla rodzin wielodzietnych, jeżeli rodzice i dzieci stale przebywają i żyją we wspólnym gospodarstwie domowym na terenie Republiki Słowenii. Jedno z dzieci może także być uprawnione do dodatku dla rodzin wielodzietnych, jeżeli troje lub więcej dzieci z tej samej rodziny żyje bez rodziców.

Dodatek ten jest także przyznawany, jeżeli trzecie dziecko urodzi się w roku będącym podstawą przyznania uprawnienia, pod warunkiem złożenia wniosku nie później niż 3 miesiące po narodzinach.

Dodatek dla rodzin wielodzietnych jest przyznawany po spełnieniu stosownych kryteriów. Uprawnienie do dodatku dla rodzin wielodzietnych wygasa w rok po osiągnięciu przez najstarsze dziecko wieku 18 lat lub ukończeniu kształcenia w pełnym wymiarze godzin (jednak w każdym wypadku, automatycznie wygasa w momencie osiągnięcia przez dziecko 26 roku życia).

Dodatek opiekuńczy

Dodatek opiekuńczy jest dodatkiem pieniężnym przyznawanym rodzinom z dziećmi specjalnej troski i ma na celu pokrycie wyższych kosztów utrzymania rodzin, które opiekują się takimi dziećmi. Miesięczna kwota płatna z tego tytułu wynosi 90,08 EUR. Dzieci ze szczególnym upośledzeniem umysłowym i niepełnosprawnością fizyczną są uprawnione do świadczenia w kwocie 180,21 EUR.

Jedno z rodziców jest uprawnione do dodatku opiekuńczego, jeżeli dziecko jest obywatelem Republiki Słowenii zamieszkującym stale na jej terenie. Prawo do dodatku przysługuje pod warunkiem uzyskania zgody stosownej komisji zdrowotnej.

Dodatek opiekuńczy jest wypłacany przez okres opieki, tj. do ukończenia 18 roku życia. Aby uzyskać uprawnienia do dodatku w wieku powyżej 18 lat, dziecko musi odbywać kształcenie w pełnym wymiarze godzin, jednakże maksymalne ograniczenie wiekowe stanowi 26 lat. Dodatek nie przysługuje na dziecko przebywające w specjalistycznym zakładzie opieki całodobowej.

Płatność częściowa z tytułu utraty dochodu

Płatność częściowa z tytułu utraty dochodu jest świadczeniem osobistym przyznawanym jednemu z rodziców, w przypadku, gdy zwolni się on z pracy lub rozpocznie pracę w mniejszym wymiarze godzin w celu podjęcia opieki nad dzieckiem ze znacznym upośledzeniem umysłowym (dzieckiem specjalnej troski). Dostępna kwota miesięczna tego świadczenia jest równa minimalnej płacy, od której beneficjent płaci składki na ubezpieczenie społeczne. Jeżeli jedno z rodziców podejmuje pracę w niepełnym wymiarze godzin, nabywa uprawnienia do proporcjonalnej części płatności częściowej z tytułu utraty dochodu.

Jedno z rodziców jest uprawnione do płatności częściowej z tytułu utraty dochodu w przypadku, gdy jest stale zamieszkałym obywatelem Republiki Słowenii oraz, gdy dziecko jest stale zamieszkałym obywatelem Republiki Słowenii. Prawo do tego świadczenia przysługuje pod warunkiem uzyskania zgody stosownej komisji zdrowotnej.

Uprawnienie do częściowej płatności z tytułu utraty dochodu może zostać wykorzystane przez beneficjanta, który zdecyduje się opuścić rynek pracy w celu opieki nad dzieckiem specjalnej troski.

Jedno z rodziców jest uprawnione do częściowej płatności z tytułu utraty dochodu do czasu spełnienia warunków uzyskania emerytury oraz świadczeń inwalidzkich, bądź przez maksymalny okres trzech miesięcy po śmierci dziecka.

2.5.2.2. Świadczenia z tytułu bezrobocia

Instytucją odpowiadającą za realizację świadczeń z ubezpieczenia z tytułu bezrobocia jest Urząd ds. Zatrudnienia. Decyduje o prawach do świadczeń z tego ubezpieczenia, dokonuje wyliczeń i wypłat zasiłków dla bezrobotnych.

Zgodnie z definicją ustawową, osobą bezrobotną może być obywatel słoweński, obywatel państwa członkowskiego Unii Europejskiej, obywatel państwa, z którym Unia Europejska zawarła umowę o swobodnym przepływie osób, osoby posiadające status uchodźcy nadany w Słowenii. Bezrobotny musi być osobą niezatrudnioną i niewykonywającą innej pracy zarobkowej, zdolną i gotową do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zawodzie lub służbie albo innej pracy zarobkowej, nie uczącą się w szkole, z wyjątkiem szkół dla dorosłych lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym, zarejestrowaną we właściwym dla

miejsca zameldowania rejonowym urzędzie ds. zatrudnienia oraz poszukującą zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej.

Prawa przysługujące bezrobotnemu z tytułu ubezpieczenia na wypadek bezrobocia są następujące:

- zasiłek dla bezrobotnych,
- zwrot kosztów podróży,
- prawo do ubezpieczenia zdrowotnego, emerytalnego i inwalidzkiego.

Ubezpieczonym, z ubezpieczenia na wypadek utraty pracy, zapewnione są prawa za przepracowany czas pracy, w przypadku, gdy pracę stracili nie ze swojej winy lub pozostali bez pracy wbrew swojej woli. Warunkiem do starania się o zasiłek jest: opłacanie składek ze stosunku pracy, którego łączny okres wyniósł co najmniej 12 miesięcy w okresie 18 miesięcy przed zgłoszeniem, brak jest odpowiedniej oferty pracy dla bezrobotnego oraz inne określone ustawowo warunki (aktywne poszukiwanie pracy, brak odpowiedniego programu polityki zatrudnienia).

Pomoc pieniężną może uzyskać osoba ubezpieczona, która utraciła prawo do zasiłku oraz ubezpieczony, który pozostawał w stosunku pracy jako praktykant, jeżeli umowa o pracę była zawarta na okres krótszy niż 12 miesięcy.

Urząd przestaje wypłacać zasiłek lub pomoc finansową, jeżeli ubezpieczony podejmie samozatrudnienie, spełni warunki przejścia na emeryturę, odmówi podjęcia odpowiedniej pracy (zgodnej z wykształceniem i wcześniej zajmowanym stanowiskiem), odmówi włączenia do programu aktywnej polityki zatrudnienia, nie poszukuje aktywnie nowego zatrudnienia, nie jest do dyspozycji Urzędu ds. Zatrudnienia (zgodnie z ustawą 3 godziny dziennie).

Prawo do zasiłku trwa maksymalnie:

- 3 miesiące w przypadku okresu ubezpieczenia od 1 roku do 5 lat,
- 6 miesięcy w przypadku okresu ubezpieczenia od 5 do 15 lat,
- 9 miesięcy w przypadku okresu ubezpieczenia od 15 do 25 lat,
- 12 miesięcy w przypadku okresu ubezpieczenia powyżej 25 lat,
- 18 miesięcy dla osób starszych od 50 lat i w przypadku okresu ubezpieczenia powyżej 25 lat,
- 24 miesięcy dla osób starszych od 55 lat i w przypadku okresu ubezpieczenia powyżej 25 lat,
- Do okresu ubezpieczenia nie wlicza się ubezpieczenia przy robotach publicznych.

Osobom, które uzyskały prawo do zasiłku dla bezrobotnych, Urząd opłaca składki na obowiązkowe ubezpieczenie zdrowotne, ubezpieczenie emerytalne i inwalidzkie oraz od bezrobocia według stopni określonych w przepisach regulujących ww. zasady oraz nalicza i płaci zaliczkę z tytułu podatku dochodowego.

Osoby, które otrzymują pomoc pieniężną, są uprawnione do korzystania z usług zdrowotnych tak jak osoby ubezpieczone.

Osoby bezrobotne mają prawo do zwrotu kosztów, które powstały z powodu aktywnego poszukiwania zatrudnienia i związane są z przejazdami środkami transportu publicznego oraz wysyłką korespondencji poleconej. Wnioski o zwrot kosztów osoby bezrobotne składają w Urzędzie ds. Zatrudnienia.

Utrata statusu bezrobotnego następuje również w przypadku:

- odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac interwencyjnych lub robót publicznych, albo udziału w szkoleniu, stażu, przygotowaniu zawodowym w miejscu pracy,
- niestawienia się przez bezrobotnego w Urzędzie ds. Zatrudnienia w wyznaczonym terminie i niepowiadomienia w okresie do 5 dni o uzasadnionej przyczynie tego niestawiennictwa (choroba, śmierć, przypadki losowe).

Dodatkowe informacje:

<http://www.ess.gov.si> – Urząd Pracy

2.6 Staże

Staże w Słowenii oferowane są przez międzynarodowe zrzeszenia studenckie (np. AIESEC, ELSA, IAESTE, AEGEE, BEST itp.)

Przydatne adresy internetowe:

<http://www.gzs.si/> - Słoweńska Izba Przemysłu

<http://www.gzs.si/register/iskanje.asp> – Rejestr przedsiębiorstw

<http://www.pirs.si/> - Portal informacji o przedsiębiorstwach

3. Warunki życia

3.1. Zakwaterowanie

Istnieje możliwość kupna domu lub wynajęcia apartamentu. Cena kupna domu to średnio 1600 euro/m² w mieście i ok. 20% mniej poza miastem.

Wynajęcie mieszkania w Ljubljanie kosztuje miesięcznie: mieszkanie-studio 328 EUR, jednopokojowe 394 EUR; dwupokojowe 625 EUR; trzypokojowe 999 EUR.

3.2. Prawo jazdy

Dokument prawa jazdy (zarówno starego jak i nowego wzoru) wydany przez polskie władze uprawnia do prowadzenia pojazdu we wszystkich krajach Unii i zachowuje ważność do daty określonej w dokumencie lub przepisami krajowymi. W niektórych dodatkowo konieczne jest posiadanie ze sobą dowodu rejestracyjnego pojazdu.

Obywatel polski mający normalne miejsce zamieszkania w innym kraju unijnym będzie mógł wymienić prawo jazdy na nowy, wspólnotowy egzemplarz po wygaśnięciu ważności dotychczas posiadanego lub w przypadku jego utraty. Wymiana taka nie będzie wiązała się z koniecznością ponownego zdawania egzaminów.

3.3. System edukacji

Przedszkola

Uczęszczanie do przedszkola nie jest obowiązkowe, z wyjątkiem zerówki przygotowującej dzieci do nauki w szkole.

Szkola podstawowa

Nauczanie w szkole podstawowej trwa 9 lat, podzielone jest na trzyletnie etapy. Ostatni etap łączy się z wyborem przez uczniów przedmiotów dodatkowych, adekwatnych do ich zainteresowań i dalszej drogi kształcenia. Dzieci zaczynają uczęszczać do szkoły podstawowej już w wieku sześciu lat.

Gimnazjum

Gimnazjum zapewnia ogólne średnie wykształcenie. Obok ogólnokształcących gimnazjów rozwinięta jest także sieć gimnazjów profilowanych: technicznych, ekonomicznych artystycznych. Nauka w gimnazjum ogólnokształcącym trwa 4 lata i kończy się maturą, której posiadanie jest warunkiem koniecznym przy ubieganiu się o przyjęcie na studia wyższe.

Szkoły zawodowe i profilowane

Umożliwiają one zdobycie wykształcenia: niższego zawodowego (dwa i pół roku nauki), średniego zawodowego (trzy lata nauki), średniego specjalistycznego (cztery lata nauki lub dwa po skończonej trzyletniej szkole lub też roczny kurs zawodowy po skończonym gimnazjum), wyższego zawodowego (dwa lata nauki, przynajmniej 40% praktyki u pracodawcy). Średnie wykształcenie można zdobyć także po zdaniu egzaminu rzemieślniczego lub zawodowego przed specjalną komisją.

Szkoły wyższe

- Studia w Słowenii są dwustopniowe. Pierwszy etap kończy się zdobyciem dyplomu, drugi to studia podyplomowe, które dzielą się na magisterskie i doktorskie oraz na specjalizacje. W Słowenii istnieją cztery uniwersytety: Uniwersytet w Lublanie (Ljubljanska Univerza), Uniwersytet w Mariborze (Univerza v Mariboru), Uniwersytet w Primorskiej (Univerza na Primorskem) i Uniwersytet w Nowej Goricy (Univerza v Novi Gorici).

W ostatnich latach powstało także 10 samodzielnych szkół wyższych:

- Wydział Studiów Humanistycznych w Koprze,
- Wydział Podyplomowych Studiów Europejskich w Kranju,
- IEDC – Szkoła Przedsiębiorczości w Bledzie,
- Instytut Studiorom Humanitatis (Instytut Humanistycznych Studiów Podyplomowych) w Lublanie,
- Politechnika w Nowej Goricy,
- Turistica – Wyższa Szkoła Turystyki w Portorożu,
- Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości w Portorożu,
- Wyższa Szkoła Administracji i Przedsiębiorczości Novo Mesto,
- Wyższa Szkoła Zarządzania w Koprze,
- Państwowa Wyższa Szkoła Policyjna.

Liczba miejsc na studiach dziennych dla obcokrajowców jest ustalana corocznie. Nie może ona przekroczyć 5% wszystkich miejsc na studiach dziennych przewidzianych dla obywateli Słowenii, z czego przynajmniej połowa jest przeznaczona dla Słoweńców nie mających obywatelstwa słoweńskiego. Natomiast liczba miejsc na studiach zaocznych nie może przekraczać 50% miejsc dla obywateli Słowenii. Przepisy te nie dotyczą wymian studenckich pomiędzy krajami na podstawie umów międzyuczelnianych. Studia dla obcokrajowców są płatne. Opłata za studia gwarantuje także ubezpieczenie zdrowotne.

W Słowenii powstały również tzw. uniwersytety trzeciego wieku kształcące osoby starsze. W każdym większym mieście działają tzw. Ljudske Univerze, w których dorośli mogą uzupełniać swoje wykształcenie.

Edukacja dzieci od 6 do 15 roku życia jest obowiązkowa i bezpłatna.

3.4. Uznawalność dyplomów i kwalifikacji dla celów zawodowych

Uznawalność dyplomów

Obowiązuje umowa między Polską a Słowenią o wzajemnym uznawaniu świadectw i stopni naukowych. Stopnie naukowe, które nie są uznane na podstawie umów międzynarodowych, muszą być nostryfikowane – tytuł doktora i profesora.

Koszty nostryfikacji są w Słowenii wysokie (300 do 700 EUR, podczas gdy w krajach UE 41–260 EUR).

System funkcjonuje dwutorowo – nostryfikacja w celu dalszego kształcenia (tego dokonuje instytucja edukacyjna, do której zwraca się wnioskodawca) oraz w celu zatrudnienia (Ministerstwo Szkolnictwa).

Instytucja edukacyjna ma ustawowo ograniczony termin wydawania decyzji – 2 miesiące, podobny termin obowiązuje Ministerstwo Szkolnictwa.

Szczegółowe informacje z powyższego zakresu znajdziesz na stronach:

http://www.uni-lj.si/en/study_at_the_university.aspx – Uniwersytet w Lublanie

<http://www.mss.gov.si/en/> – Ministerstwo Szkolnictwa, Nauki i Technologii

Uznawalność kwalifikacji

Zawody w Unii Europejskiej dzieli się na trzy kategorie. Pierwsza to tzw. **zawody sektorowe** – w nich kwalifikacje uznawane są automatycznie we wszystkich państwach Unii. Druga to **zawody regulowane** (ich liczba w Słowenii wynosi ok. 400). Sposób uznawania kwalifikacji w każdym z tych zawodów reguluje państwo przyjmujące, a każda sprawa rozpatrywana jest indywidualnie. W tym celu wydano odpowiednie przepisy narodowe. Kwalifikacje w zawodach niewymienionych w pierwszej i drugiej grupie uznaje sam pracodawca. Niezależnie od tego uznaje się kwalifikacje do prowadzenia pewnego typu działalności – przede wszystkim gospodarczej.

Lekarz, lekarz dentyista, pielęgniarka, położna, farmaceuta, lekarz weterynarii i architekt – to zawody uregulowane przez tzw. dyrektywy sektorowe. We wszystkich (z wyjątkiem architekta) doszło do harmonizacji kształcenia. Każde państwo przedstawia tylko listę świadectw spełniających te warunki i na tej podstawie kwalifikacje są uznawane w całej Unii. To w Słowenii reguluje rozporządzenie o szczegółowych zasadach postępowania w sprawie uznawania kwalifikacji na wykonywanie regulowanych zawodów lub regulowanej działalności zawodowej w Republice Słowenii na podstawie dyrektyw sektorowych.

Dyrektywy określają zasady wykonywania zawodu wspólne dla wszystkich państw członkowskich i wprowadzają automatyczny system uznawania kwalifikacji podstawowych oraz – dla lekarza i lekarza dentyisty – specjalistycznych. Oznacza to, że osoba legitymująca się dyplomem wskazanym w aneksie stanowiącym załącznik do odpowiedniej dyrektywy (bądź odpowiadającym

wymaganiom dyrektywy) może bez spełniania dodatkowych formalności czy wymagań poruszać się w granicach Unii i występować o uznanie kwalifikacji oraz umożliwienie swobodnego wykonywania sektorowego zawodu.

Władze Słowenii nie mogą badać przedstawionego dyplomu czy innego dokumentu poświadczającego posiadanie formalnych kwalifikacji pod kątem zgodności z programem czy systemem kształcenia obowiązującym w tym państwie. Język słoweński – jeżeli jego znajomość jest wymagana, wystarczy przedłożyć oświadczenie o jego znajomości, przy uznawaniu kwalifikacji nie można wymagać oficjalnych potwierdzeń, egzaminów potwierdzających znajomość tego języka.

Ministerstwo Zdrowia ogłosi we własnym rozporządzeniu wykaz dyplomów i innych dokumentów poświadczających formalne kwalifikacje do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentystry przez obywateli państw członkowskich Unii, uwzględniający oryginalne i słoweńskie brzmienie nazw dokumentów oraz podmiotów, które je wydały.

Wnioski w sprawie sektorowych kwalifikacji (lekarze, architekci) składane są na przepisany formularz do Ministerstwa Pracy, w załączeniu składa się: potwierdzenie o obywatelstwie, dyplom, świadectwo (zgodnie z przepisami poszczególnych ministerstw) oraz w razie potrzeby potwierdzenie odpowiednich organów UE o wypełnianiu warunków dla wykonywania zawodu.

Procedurę uznawania kwalifikacji w innych zawodach sektorowych w analogiczny sposób przeprowadzają organy samorządów zawodowych (izby: pielęgniarek i położnych, aptekarskie, lekarzy weterynarii) właściwe ze względu na miejsce planowanego wykonywania zawodu.

W przypadku zawodów regulowanych (w Słowenii można doliczyć się ich około 400) tj. – zawodów, specjalności i stanowisk pracy, dla których słoweńskie przepisy przewidują konieczność posiadania odpowiedniego poziomu wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań. Są wśród nich takie, których wykonywanie wymaga wyższego wykształcenia (np. nauczyciel) oraz takie, dla których wykonywania wystarczy wykształcenie na poziomie niższym (kierowca zawodowy). Konieczne jest przeprowadzenie podobnego postępowania o uznanie kwalifikacji.

Lista zawodów regulowanych jest płynna, stale uzupełniana wraz z wydawaniem nowych przepisów regulacyjnych, zgodnie z ustawą o narodowych kwalifikacjach zawodowych.

Uznawanie kwalifikacji obywateli z państw Unii Europejskiej chcących wykonywać w Słowenii jeden z zawodów regulowanych odbywa się zgodnie z ustawą z 2002 r. o zasadach uznawania nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych. Po pozytywnym zakończeniu przewidzianych w niej procedur, osoby te będą mogły pracować tak samo jak absolwenci słoweńskich szkół i uczelni. Postępowanie w sprawie uznania kwalifikacji powinno **zakończyć się w ciągu czterech miesięcy od dnia przedstawienia przez wnioskodawcę wszystkich dokumentów**. Jakich – określa przede wszystkim rozporządzenie ministra pracy w sprawie wzoru formularzy składanych w postępowaniu o uznanie kwalifikacji do wykonywania zawodów regulowanych DzU RS 41/2004.

Jeśli dla uzyskania prawa do wykonywania zawodu regulowanego słoweńskie przepisy wymagają decyzji lub opinii organizacji zawodowych, mogą one uczestniczyć w tym postępowaniu na prawach strony. Decyzje, które w nim zapadną, są dla nich wiążące. Ilekroć przepisy regulacyjne uzależniają wykonywanie zawodu od spełnienia określonych wymogów dotyczących niekaralności lub postawy etycznej, ustala się spełnienie tych przesłanek na podstawie dokumentów wystawionych przez państwo wnioskodawcy.

Decyzja o uznaniu kwalifikacji, w przypadku gdy program kształcenia albo zakres wykonywanego zawodu w państwie wnioskodawcy różni się znacząco od obowiązującego w Słowenii, zostanie uzależniona od odbycia stażu adaptacyjnego albo zaliczenia testu umiejętności. Okres stażu nie może przekraczać trzech lat – gdy chodzi o zawód, dla którego wykonywania przepisy regulacyjne wymagają dyplomu studiów wyższych lub świadectwa ukończenia szkoły pomaturalnej; dwóch lat – gdy wystarczy świadectwo szkoły średniej. Informacje o zawodach u nas regulowanych można uzyskać w Ministerstwie Pracy.

Dodatkowe informacje:

<http://www.mdds.gov.si/> – Ministerstwo Pracy, Rodziny i Spraw Społecznych

3.6. System opieki zdrowotnej

3.6.1. Ogólne zasady dostępu do usług medycznych

Zasadnicza opieka medyczna jest zapewniana na poziomie podstawowym. Pierwszy poziom obejmuje usługi medyczne oraz ośrodki zdrowia utworzone przez gminy. Ośrodek zdrowia zapewnia zorganizowaną profilaktyczną opiekę zdrowotną (dla dorosłych, dzieci i młodzieży), usługi medyczne w przypadkach nagłych, wizyty lekarskie, medycynę ogólną, opiekę zdrowotną dla kobiet, dzieci i młodzieży oraz usługi laboratoryjne i diagnostyczne.

Oprócz ośrodków zdrowia, podstawowe usługi zdrowotne mogą być także wykonywane przez osoby fizyczne. Każdy wybiera swojego lekarza ogólnego i stomatologa, kobiety ponadto – ginekologa, co jest uwidocznione na ich karcie ubezpieczenia zdrowotnego.

Karta ubezpieczenia zdrowotnego jest dokumentem elektronicznym, który każda osoba przedstawia przychodząc do lekarza. Każda osoba samemu potwierdza ważność karty przy pomocy terminali samoobsługowych zlokalizowanych w placówkach zdrowotnych. Dla osób w wieku poniżej 19 lat wybierany jest osobisty lekarz – specjalista, pediatra lub specjalista medycyny szkolnej. W Ljubljanie zorganizowano ośrodek zdrowia dla studentów.

Poziom drugi stanowi kontynuację lub uzupełnienie podstawowych usług medycznych. W większości przypadków jest on nieodpłatny, chociaż konieczne są opłaty uzupełniające dla niektórych usług specjalistycznych. Obejmują one specjalistyczne usługi dla pacjentów hospitalizowanych, jak i ambulatoryjne. Są one wykonywane przez szpitale, sanatoria oraz lekarzy prywatnych specjalizujących się w danych dziedzinach. Specjalistyczne usługi ambulatoryjne obejmują diagnostykę, lekarstwa i rehabilitację medyczną, wsparcie opieki zdrowotnej, zakwaterowanie i wyżywienie. W zależności od celu ich działania, szpitale są bądź szpitalami ogólnymi, bądź specjalistycznymi. Szpital ogólny jest placówką medyczną mającą na celu terapię szeregu rodzajów chorób, podczas gdy szpital specjalistyczny jest zakładem mającym na celu zapewnianie specjalistycznej terapii dla pacjentów hospitalizowanych lub ambulatoryjnej na daną chorobę lub dla danego rodzaju pacjentów. Pacjent zgłasza się sam do szpitala ogólnego lub specjalistycznego ze skierowaniem od jego lekarza osobistego.

Poziom trzeci składa się z klinik i instytutów. Prowadzą one najbardziej skomplikowaną terapię w systemie ambulatoryjnym oraz terapię specjalistyczną. Prowadzone jest tam także szkolenie przyszłych lekarzy, stomatologów oraz innych pracowników medycznych.

3.6.2. Ubezpieczenie zdrowotne

Obowiązkowe składki na ubezpieczenie zdrowotne do zapłaty są obliczane bądź na podstawie odsetka określonej podstawy, bądź jako opłaty zryczałtowane.

Ustawa o ochronie zdrowia i ubezpieczeniach zdrowotnych określa w art. 50 do 57 podstawy stosowane przy obliczaniu składek dla różnych grup osób ubezpieczonych oraz grupy osób podlegających obliczaniu składek w formie zryczałtowanej (art. 57). Podstawy stosowane do obliczania składek zostały rozszerzone Ustawą o składkach na ubezpieczenia społeczne, obowiązującą od 15 stycznia 1998 r. Zobowiązani do zapłaty składek oraz rodzaje składek do zapłaty w odniesieniu do różnych grup osób ubezpieczonych określone są w art. 48 i 49 Ustawy o ochronie zdrowia i ubezpieczeniach społecznych.

Istnieje związek pomiędzy rodzajami praw różnych kategorii osób ubezpieczonych oraz odpowiadającymi im składkami.

Stawki składek w ramach obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego są określone Ustawą o składkach na ubezpieczenia społeczne. Uchwała o zryczałtowanych składkach na obowiązkowe ubezpieczenia zdrowotne ustala okresowo nowe stałe kwoty obowiązujące w każdym roku. Kwota opłat zryczałtowanych jest ustalana przez sam Instytut.

Obowiązkowe składki na ubezpieczenia społeczne zależą od płacy lub innych dochodów, jakie uzyskuje osoba ubezpieczona. Za niektóre grupy osób ubezpieczonych (bezrobotni, osoby otrzymujące dodatki socjalne i tym podobni), składki na ubezpieczenia społeczne są opłacane z budżetu krajowego lub budżetów samorządów lokalnych.

3.6.3. Dokumenty niezbędne do uzyskania świadczeń medycznych w Republice Słowenii

Z dniem 1 stycznia 2006 r. nastąpiły istotne zmiany dotyczące dokumentów niezbędnych do uzyskania świadczeń medycznych w krajach UE/EOG. Dotychczasowy papierowy formularz E 111 przestał obowiązywać, zastąpiony przez plastikową Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego (EKUZ).

Informacje o tym, co należy zrobić aby wymienić formularz E 111 na EKUZ znajdują się na stronie internetowej <http://www.nfz.gov.pl/ue/index.php?katnr=5&dzialnr=6>

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie jest jednak dowodem ubezpieczenia w Narodowym Funduszu Zdrowia uprawniającym do świadczeń zdrowotnych na terytorium Polski. Oznacza to, że osoba ubezpieczona w NFZ może posługiwać się EKUZ wyłącznie w innych państwach członkowskich.

EKUZ zawiera następujące informacje:

- Imię,
- Nazwisko
- Datę urodzenia
- PESEL
- Numer identyfikacyjny instytucji, która wydała Kartę,
- Numer identyfikacyjny Karty
- Data ważności Karty

Informacje te, to jedyne dane zawarte na Karcie. Każde państwo członkowskie wydaje Kartę we własnym języku urzędowym, zawierającą ten sam zestaw danych.

Prawo do otrzymania Europejskiej Karty Ubezpieczenia Zdrowotnego mają osoby ubezpieczone w Narodowym Funduszu Zdrowia. Każda osoba ubezpieczona, także członek rodziny, otrzymuje własną Kartę. A zatem, gdy np. na wakacje wyjeżdża czteroosobowa rodzina, każdy jej członek, w tym dzieci, powinien zaopatrzyć się w EKUZ.

Karta jest wydawana osobom wyjeżdżającym czasowo do innego państwa członkowskiego, np.:

- w celach turystycznych;
- w celu odwiedzenia rodziny lub znajomych;
- w związku z krótką podróżą służbową;
- w celu podjęcia studiów;
- pracownikom oddelegowanym do pracy za granicę przez polskiego pracodawcę.

Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie przysługuje osobom, które przestały podlegać polskiemu ustawodawstwu, np. w związku z podjęciem pracy w innym państwie członkowskim, oraz osobom, których ubezpieczenie w NFZ wygasło.

Aby otrzymać Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego należy złożyć wniosek w Oddziale Wojewódzkim lub Delegaturze Narodowego Funduszu Zdrowia właściwym ze względu na miejsce zamieszkania. Wniosek można otrzymać w Oddziale lub Delegaturze albo pobrać na stronie <http://www.nfz.gov.pl/ue/index.php?katnr=5&dzialnr=6>

Wypełniony wniosek wraz z załącznikami należy złożyć w Oddziale w jeden z następujących sposobów:

- osobiście;
- pocztą;
- faksem.

[Adresy i numery telefonów Oddziałów Wojewódzkich NFZ i Delegatur](#)

EKUZ, podobnie jak dotychczasowy formularz E 111, uprawnia do korzystania z niezbędnych świadczeń zdrowotnych w innym państwie członkowskim w takim zakresie, który umożliwi kontynuowanie zaplanowanego pobytu w tym państwie w bezpiecznych warunkach z medycznego punktu widzenia.

EKUZ nie daje żadnych uprawnień, jeżeli celem podróży jest odbycie planowego leczenia.

Karta uprawnia do korzystania w innych państwach z opieki tylko tych placówek, które działają w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia. Za leczenie prywatne pacjent musi zapłacić we własnym zakresie. W większości państw także placówki, działające w ramach powszechnego systemu ochrony zdrowia, pobierają pewne opłaty od ubezpieczonych. EKUZ nie zwalnia z poniesienia tych kosztów.

Leczenie w szpitalu

Do hospitalizacji niezbędne jest skierowanie lekarza internisty, w przypadkach nagłych osoba ubezpieczona może zwrócić się bezpośrednio do pogotowia ratunkowego w miejscu pobytu, które

w razie potrzeby przewiezie ubezpieczonego do szpitala. Leczenie zostanie w nagłych przypadkach zapewnione nieodpłatnie. Transport sanitarny w nagłych przypadkach bezpłatny. Wymagana jest EKUZ.

Za co będziesz musiał zapłacić?

Pacjenci nie posiadający EKUZ muszą opłacić koszty świadczeń zdrowotnych we własnym zakresie. Po powrocie do Polski można zwrócić się o zwrot poniesionych kosztów do właściwych instytucji w Polsce.

Lekarstwa podlegające pełnej refundacji są wydawane nieodpłatnie. W przypadku lekarstw podlegających częściowej refundacji pacjent musi zapłacić 75% ceny. Kupując lekarstwa nie podlegające refundacji pacjent musi zapłacić pełną cenę.

Pacjenci nieposiadający EKUZ muszą opłacić koszty świadczeń zdrowotnych we własnym zakresie. Dotyczy to również świadczeń zdrowotnych zapewnianych przez tych lekarzy, którzy nie podpisali umowy z ZZSZ.

Zaleca się wykupienie ubezpieczenia NW.

Gdzie uzyskasz informacje?

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Celje

Gregorčičeva 5a
3000 CELJE
tel. (03)4202224
faks (03)5482301

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Koper

Martinčev trg 2
6000 KOPER
tel. (05)6687217, (05)6687218
faks (05)6687372

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Kranj

Zlato polje 2
4000 KRANJ
tel. (04)2370109
faks (04)2370180

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Krsko

Bohoričeva 9
8270 KRŠKO
tel. (01)3077750
faks (01)3077785

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Maribor

Sodna 15
2000 MARIBOR
tel. (02)2909370
faks (02)2521591

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Murska Sobota

Slovenska ulica 48

9000 MURSKA SOBOTA
tel. (02)5361552
faks (02)5321236

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Nova Gorica

Gradnikove brigade 1
5000 NOVA GORICA
tel. (05)3381217
faks (05)3028379

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Novo Mesto

Presemerov trg 7
8000 NOVO MESTO
tel. (07)3933532
faks (07)3933511

Zavod za Zdravstveno Zavarovanje Slovenije: Obmčona Enota Ravne na Koroškem

Ob Suhi 11/b
2390 RAVNE NA KOROŠKEM
tel. (02)8210238
faks (02)8210260

.....
Data przygotowania informacji:

Wrzesień 2008 r./ Luty 2009- aktualizacja linków internetowych.

Osoba przygotowująca informacje:

Doradca EURES Maciej Trędota z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Warszawie..